

"...

I- İPTAL DAVASI İLE İTİRAZ BAŞVURULARININ GEREKÇELERİ

A- İptal ve yürürlüğün durdurulması istemlerini içeren dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

III. GEREKÇE

1) 04.04.2007 Tarih ve 5620 Sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci Maddesinin Son Paragrafının Birinci Cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' İbaresini ile Bu Paragrafın İkinci Cümlesindeki '2005 veya 2006 yıllarında' İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

Kamuda İş Kanunu Hükümlerine göre sürekli işçi kadrosuna atanmamış, Bütçe Kanunu hükümlerine uyarınca kurumlara tahsis edilen geçici işçi pozisyonlarında istihdam edilen işçilere geçici işçi denilmektedir.

04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun iptali istenen ibareleri içeren 1 inci maddesinin son paragrafındaki '2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında toplam 6 ay ve daha fazla süreyle çalışmış olan geçici işçileri kapsar' düzenlemesi ile bu Kanunun kapsamı belirlenmektedir. Bu belirlemeye göre, yapılan düzenleme 2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında toplam 6 ay veya daha fazla süreyle çalışmış olan geçici işçileri kapsamaktadır. Bir istisna olarak, 2005 veya 2006 yıllarında aynı şartlarda çalışıp da askerlik, doğum veya sağlık kurulu raporuyla belgelendirilen sağlık sorunları sebebiyle iş sözleşmeleri askıda kalanlar da bu Kanun kapsamında değerlendirilecektir.

Geçici işçi pozisyonlarında çalışmakta olanların sürekli kadrolarına geçişinde aranan 2006 yılında altı ay ve daha fazla çalışmış olma şartı, objektif ve eşit bir ölçü değildir. Şöyle ki;

Örneğin, 2006 yılından önceki yıllarda bu şartı yerine getirmiş olduğu hâlde beş yıldan beri çalışan işçi, 2002, 2003, 2004, 2005 yıllarında onar ay çalışmış, dokuzar ay çalışmış, ancak çeşitli nedenlerle, 2006 yılına geldiğinde beş ay çalışmış ise, sürekli işçi kadrolarına veya sözleşmeli personel statüsüne geçirilmeyecektir.

Çeşitli yıllarda geçici işçi pozisyonlarında çalışanlar arasında böyle bir ayrımı gerektirecek adil, hakkaniyete uygun, objektif ve hukuksal bir gerekçe de bulunmamaktadır.

Anayasanın 2 nci maddesi, Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğunu, 10 uncu maddesi ise, herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu düzenlemektedir.

Hukuk devleti ilkesi tüm devlet erklerinin kullanımında evrensel hukuk ilkelerine, Anayasaya ve hukuk kurallarına uyulmasını gerekli kılar.

Esas Sayısı:2007/56
Karar Sayısı:2009/84

Evrensel hukuk kurallarından olan yasaların genel, objektif ve adil olması, aynı zamanda eşit koşullardaki kişilere aynı kuralları, aynı hak ve yükümlülükleri getirmesi de, bir hukuk devletinde öncelikle gözetilmesi gereken bir husustur.

İptali istenen 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin son paragrafının birinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresi ise, geçici işçi pozisyonlarında 2006 yılından önceki yıllarda altı ay veya daha fazla çalışmış olanların haklarını göz ardı ederek, hakkaniyete aykırı ve adil olmayan bir düzenleme yapmakta; eşit koşullardaki kişilere, hiçbir makul nedeni olmaksızın aynı kuralı uygulamamaktadır. Bu nedenle iptali istenen ibare, Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen hukuk devleti ilkesine aykırı düşmektedir.

Aynı gerekçe ve sonuç, iptali istenen bu kuralın, Anayasanın 10 uncu maddesindeki eşitlik ilkesine aykırılık bakımından da geçerlidir. Nitekim Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen kararları uyarınca ikiden fazla üst üste yapılan belirli süreli iş sözleşmeleri arada kısa fasıla bulursa da belirsiz süreli hizmet akdini gündeme getirir (Y.9. HD. 30.06.2003 gün ve E.2003/1553, K.2003/12237 sayılı kararı). Bu nedenle, 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun 1 inci maddesi kapsamındaki işyerlerinde muhtelif yıllarda zincirleme olarak akdedilen belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalışan geçici işçilerin hepsi hukuken eşit durumdadırlar.

Anayasanın 10 uncu maddesindeki 'Kanun önünde eşitlik ilkesi' hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemler değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır.

İptali istenen ibare ile ise, söz konusu Kanunda geçici işçilere uygulanacak kurallar bakımından 2006 yılından önce çalışanlar ile 2006 yılı içerisinde çalışanlar arasında, hiçbir haklı ve makul nedeni olmayan bir ayırım yaratılmış ve böylece Anayasanın 10 uncu maddesinde belirtilen kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı bir durum ortaya çıkmıştır.

Bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin son paragrafının birinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresi ile bu paragrafın ikinci cümlesindeki '2005 veya 2006 yıllarında' ibaresi arasında tam bir uygulama birliği bulunduğundan '2005 veya 2006 yıllarında' ibaresi de aynı gerekçelerle Anayasaya aykırı olup, iptali gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin son paragrafının birinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresi ile bu paragrafın ikinci cümlesindeki '2005 veya 2006 yıllarında' ibaresi Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

2) 04.04.2007 Tarih ve 5620 Sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci Maddesinin (7) Numaralı Fıkrasının İkinci Cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasının ikinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresi, yukarıda (1) numaralı başlık altında belirtilen nedenlerle Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Geçici işçi pozisyonlarında çalışmakta olanların sürekli kadrolarına geçirilmelerinde, 2006 yılında altı ay ve daha fazla çalışanlar ile daha önceki yıllarda aynı şartlarla çalışanlar arasında yapılan ayrımı gerektirecek adil, hakkaniyete uygun, objektif ve hukuksal bir gerekçe bulunmadığından iptali istenen kuralların uygulanması halinde, bir kısım geçici işçi aleyhine, Anayasa ve özellikle eşitlik ilkesine aykırı hak kayıpları ortaya çıkacaktır. Bunun sonucunda da sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız durum ve zararların doğabileceği açıktır.

Diğer taraftan, Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın gereğidir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir hukuk devletinde subjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur. Hukukun üstünlüğü ve hukuk güvenliği ilkelerinin sağlanmadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, söz konusu ilkelerin zedelenmesinin hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağına duraksama bulunmamaktadır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, iptali istenen ibarelerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun;

1) 1 inci maddesinin son paragrafının birinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresi ile bu paragrafın ikinci cümlesindeki '2005 veya 2006 yıllarında' ibaresinin, Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

2) 2 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasının ikinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresinin, yukarıda (1) numaralı başlık altında belirtilen nedenlerle Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.'

B- Başvuru kararlarının gerekçe bölümleri şöyledir:

Eskişehir 2. İdare Mahkemesinin başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'SONUÇ: Davacının kadroya geçirilmemesi sonucunu doğuran 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Eskişehir Kazım Taşkent Şeker Fabrikasındaki uygulanmasına dair işlemin 5620 sayılı Kanunun 1. maddesinin son paragrafının 1. cümlesindeki '2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici işçi pozisyonlarında toplam 6 ay' ve 2. maddenin (7) numaralı fıkrasının ikinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde toplam 6 ay' ibarelerine dayandığı görülmektedir.

Geçici işçi statüsünde çalışanların sürekli işçi kadrosuna geçme hakkı verilirken bu durumdaki kişilerin özellikleri gözetilerek değişik kurallar ve değişik uygulamalar getirilebileceği, bu düzenlemelerle aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesinin zedelenmeyeceği kuşkusuzdur.

Ancak itiraz konusu kuralla '2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici işçi pozisyonlarında toplam 6 ay' çalışan geçici işçilere diğer koşulları da taşımaları kaydıyla sürekli işçi kadrosuna geçme hakkı verilmesine karşılık aynı veya farklı yıllarda 6 ay ve daha fazla çalışan geçici işçilere bu hakkın verilmemesi görevin gerektirdiği bir nitelikten kaynaklanmadığı gibi Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen nedenlere de dayanmamaktadır. Çünkü 2006 yılı içinde 6 ay çalışanların aynı ya da diğer yıllarda bu süreden daha fazla çalışanlara göre daha nitelikli hizmet verebilecekleri düşünülemeyeceğinden yapılan ayırım hizmet gereklerine ve bu bağlamda kamu yararına uygun değildir.

Dolayısıyla itiraza konu kuralın adalet ve eşitlik ilkelerine aykırılık teşkil ettiği görüşüyle Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

HÜKÜM: Açıklanan nedenlerle, 5620 sayılı Kanunun 1. maddesinin son paragrafının 1. cümlesindeki '2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici işçi pozisyonlarında toplam 6 ay' ve 2. maddenin (7) numaralı fıkrasının ikinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde toplam 6 ay' ibarelerinin T.C. Anayasası'nın 10. maddesine aykırı olduğu düşüncesi ile ve iptali talebi ile Anayasa Mahkemesine gidilmesine, dava dosyasının tüm belgeleri ile onaylı suretlerinin dosya oluşturularak karar aslı ile birlikte Anayasa Mahkemesine sunulmasına, iş bu karar ile dosya suretinin Yüksek Mahkemeye ulaşmasından itibaren 5 ay süre ile karar verilinceye kadar davanın bekletilmesine 08.05.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.'

Ankara 4. İdare Mahkemesinin başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'Davacı vekili tarafından Mahkememizde bakılmakta olan davada uygulanacak olan 5620 sayılı Kanunun 1. maddesinin son paragrafı birinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresi 1. maddesinin son paragrafı ikinci cümlesinde yer alan '2005 ve 2006 yıllarında' ibaresinin, 1. maddesinin (c) fıkrasının son paragrafında yer alan 'toplam 6 ay ve daha fazla

Esas Sayısı:2007/56
Karar Sayısı:2009/84

süreyle' ibaresinin, 2. maddesinin 7. bendi 2. cümlesinde yer alan 'toplam 6 ay ve daha fazla sürelerle' ibaresinin Anayasanın 2, 10, 11, 13, 70. maddelerine aykırı olduğu iddia edilmiştir.

Anayasanın 10'ncü maddesinin 4. fıkrasında, Devlet Organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır ve hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmasa görevine gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez' hükmü, Yine Anayasanın 70. maddesinde 'Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez' hükmü yer almıştır.

Davaya konu işlemine dayanak teşkil eden 21.04.2007 gün ve 26500 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1. maddesinin son fıkrasında '2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında toplam 6 ay veya daha fazla süreyle çalışmış olan geçici işçileri kapsar. 2005 veya 2006 yıllarında aynı şartlarda çalışıp da askerlik, doğum veya sağlık kurulu raporuyla belgelendirilen sağlık sorunları sebebiyle iş sözleşmeleri askıda kalanlar da bu fıkra kapsamında değerlendirilir.' hükmü yer almıştır.

Mahkememizde bakılmakta olan davada uygulanacak olan 5620 sayılı Kanunun 1. maddesi son cümlesinde yer alan kuralla 2006 yılında toplam 6 ay veya daha fazla çalışan geçici işçilerin daimi işçi kadrosuna geçirilmesine imkan tanınmasına karşılık farklı yıllarda 6 ay ve daha fazla çalışan geçici işçilere bu hakkın verilmemesi görevin gerektirdiği bir nitelikten kaynaklanmadığı gibi Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen nedenlere de dayanmamaktadır. Çünkü 2006 yılı içerisinde 6 aydan daha fazla çalışanlara göre daha nitelikli hizmet verebilecekleri düşünülmemeyeceğinden yapılan ayırım hizmet gereklerine bu bağlamda kamu yararına uygun bulunmamıştır.

Bu bağlamda, davacının Anayasaya aykırılık iddiası Mahkememizce yerinde ve ciddi görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, Anayasa'nın 152'nci maddenin birinci, 2949 sayılı Yasanın 28. maddesinin ikinci fıkraları uyarınca bir davaya bakmakta olan mahkemenin taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varınca tarafların bu konudaki iddia ve savunmalarını ve kendisini bu konuya götüren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine itirazın başvurusu öngörüldüğünden; 5620 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin son paragrafı birinci cümlesindeki '2006 yılı içerisinde' ibaresinin 1. maddesinin son paragrafı ikinci cümlesinde yer alan '2005 ve 2006 yıllarında' ibaresinin, 1. maddesinin (c) fıkrasının son paragrafında yer alan 'toplam 6 ay ve daha fazla süreyle' ibaresi, 2. maddesinin 7. bendinin 2. cümlesinde yer alan '2006 yılı içerisinde' ibaresinin Anayasanın 10. ve 70. maddelerine aykırı olduğundan Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği, karara kadar davanın geri bırakılmasına 16.01.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi"